

Szendy Viktória Anna¹

A védelmi igazgatás és a katasztrófavédelem nemzeti rendszere – a végrehajtás szintje

National Defence Management and Disaster Management
System – Level of Implementation

Absztrakt

A védelmi igazgatás egyik komplex rendszere a katasztrófavédelem, amelynek feladat- és tevékenységi körét a különleges jogrendi időszakok közül elsősorban a veszélyhelyzetre dolgozták ki. Ezt, illetve az erre történő felkészülést két tanulmányban mutatom be: az elsőben a kormányzati szintet, a másodikban a hivatásos katasztrófavédelmi szervet, valamint a közigazgatás területi és helyi szereplőinek ezzel kapcsolatos feladatait.

Kulcsszavak: veszélyhelyzet, katasztrófavédelem, kormányzati szint, hivatásos katasztrófavédelmi szerv, felkészülés

Abstract

One of the complex systems of defence management is disaster management, the scope of tasks and activities of which have been developed especially for emergency situations from the special legal periods. I will present this and the preparation for this in two studies: the first in the government level, the second in the professional disaster management body, and the tasks of the local and regional authorities in this area.

Keywords: disaster management, government level, professional disaster management, preparation

¹ Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, előadó – Disaster Management of Pest County, lecturer, e-mail: ria.szendy@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6140-3469>

Bevezetés

A tanulmány előző részében bemutattam a védelmi igazgatás szervezetrendszerén belül a katasztrófavédelmi igazgatás legfelső szintjét: a kormányzati szintet. Most ismertetni fogom az ágazati végrehajtó szerv – a hivatásos katasztrófavédelmi szerv – országos, területi és helyi szintjét, valamint a helyi és megyei védelmi bizottságok katasztrófavédelemmel összefüggő működését.

BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (BM OKF)

A hivatásos katasztrófavédelmi szerv központi szerve a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, amely a területi (megyei) és a helyi (kirendeltség és tűzoltó-parancsnokság) szervek működését és tevékenységét irányítja, élén a főigazgató van.²

A BM OKF – és így a főigazgató – tevékenysége a katasztrófák elhárításának területén irányítási és koordinálási feladatokból tevődik össze, amelyek az alábbiak:³

- Biztosítja a hivatásos katasztrófavédelmi szervezetek működési feltételeit, terveszi és felügyeli a védekezéssel összefüggő jóváhagyott fejlesztéseket.
- Javaslatot tesz a belügyminiszter részére a katasztrófavédelem működését, a hivatásos katasztrófavédelmi szerv feladatkörét érintő szabályzók megalkotására.
- Kidolgozza a katasztrófavédelemmel, illetve a lakosság és az anyagi javak mentésével összefüggő tervezési, szervezési, feladatokat, valamint felkészítési szakmai elveket és követelményeket, irányítja az alárendelt szervezetek a bekövetkezett események utáni tevékenységét.
- Meghatározza a tűzvédelmi és műszaki mentési, a katasztrófavédelmi feladatok végrehajtásának szakmai követelményeit, valamint irányítja és ellenőrzi az alárendelt szervek szakmai munkáját és tevékenységét.
- Ellátja a polgári védelmi szervezetek létrehozásával és felkészítésével, ellátásával és alkalmazásával összefüggő tervezési és szervezési feladatokat.
- Biztosítja a védelmi igazgatás szerveinek működéséhez szükséges szakértőket, és részt vesz a védelmi igazgatás tervezési feladataiban.
- Együttműködik az országos illetékességgel eljáró szervek ágazati katasztrófa-elhárítási szervezeteivel.
- Irányítja a veszélyes áruk szállításának ellenőrzésével kapcsolatos, katasztrófavédelmi hatósági feladatok ellátását.
- Közreműködik a katasztrófavédelemmel kapcsolatos nemzetközi szerződések szakmai előkészítésében, részt vesz a nemzetközi együttműködésben (például nemzetközi gyakorlatok szervezése), ennek keretében folyamatos kapcsolatot tart fenn a nemzetközi katasztrófavédelmi szervezetekkel.

² 1/2013. (IV. 24.) BM OKF utasítása a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Szervezeti és Működési Szabályzatának kiadásáról, II. fejezet.

³ 2011. évi CXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról, 23. § (4) bek.

- Szükség esetén biztosítja a nemzetközi segítségnyújtásra kijelölt szervek rendelkezésre állását, nemzetközi segítség fogadását.

A BM OKF évente legalább egyszer katasztrófavédelmi felkészítésben részesíti a központi államigazgatási szerv vezetője által kijelölt személyt és a megyei védelmi bizottság elnökét.⁴

Az előbbi a felkészítés során megismeri a központi államigazgatási szerv ágazati tevékenységével kapcsolatos katasztrófavédelmi feladatokat, valamint a megelőzés, a védekezés és a helyreállítás során gyakorolt ágazati tervező, szervező és irányító tevékenységet.

A katasztrófavédelmi feladatok ellátásában és a védelmi igazgatásban részt vevők részére évente legalább egy alkalommal országos szinten a BM OKF, területi szinten a megyei, fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóság, helyi szinten pedig a katasztrófavédelmi kirendeltség tart elméleti és gyakorlati felkészítést.

Ezekon a felkészítéseken a közreműködők megismerik a katasztrófavédelem szervezet- és feladatrendszerét, a védelmi igazgatás rendszerét és a különleges jogrendet, azokat a rendkívüli intézkedéseket, amelyeket a különleges jogrend idején lehet fogantatosítani, a katasztrófák elleni védekezés irányítását, a közreműködő szervezetek, ágazatok sajátos feladatait, a riasztási és értesítési, kapcsolattartási és jelentési rendet, illetve a döntéshozatali eljárásokat.

A védelmi igazgatás területi szintje és a katasztrófavédelem

Különleges jogrend bevezetését követően a katasztrófavédelmi feladatok megszervezéséért és a védekezés irányításáért a megyei (fővárosi) védelmi bizottság elnöke a felelős.⁵ Ilyen esetben a megyei, fővárosi védelmi bizottság feladatai közül kiemelkedik a katasztrófavédelmi feladatok területi szintű koordinálása, a kölcsönös tájékoztatás, más településeknek való segítségnyújtás, a riasztási feladatok, más szervekkel való együttműködés területi szinten.

A megyei, fővárosi védelmi bizottság működését normál időszakban a bizottság elnöke (a megyei, fővárosi kormányhivatal vezetője, kormány megbízott) vezeti, a szakmai tevékenységét a honvédelmi és a katasztrófavédelmi elnökhelyettes támogatja – annak megfelelően, hogy milyen jellegű a biztonsági kihívás. A tagok közt ott van a megyei közgyűlés elnöke (fővárosban a főpolgármester), megyei/fővárosi rendőrfőkapitány, a megyei, fővárosi védelmi bizottság titkára, az egészségügyi államigazgatási szerv képviselője, a vízügyi igazgatási szerv képviselője, a katonai igazgatás területi szervének képviselője, megyei/fővárosi kormányhivatal főigazgatója. A különleges jogrend kihirdetésekor a bizottság jog- és hatásköreinek gyakorlását a bizottság elnöke veszi át.

A megyei, fővárosi védelmi bizottság feladata, hogy összehangolja a katasztrófák elleni védekezésben részt vevő szervek, valamint a helyi védelmi bizottságok és a polgármesterek munkáját a felkészülés és a védekezés szakaszaiban.

⁴ 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól, 56. § (1) bek.

⁵ 2011. évi CXXVIII. törvény, 12. § (2) bek.

A megyei, fővárosi védelmi bizottság tagjainak felkészítése a megyei, fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóság feladata, amelyet évente legalább egyszer meg kell tennie.⁶

A felkészítés során meg kell ismerniük a közigazgatási és rendvédelmi szervek, valamint a társadalmi szervezetek területi szintű együttes tevékenységét, a lakosság és a védekezésben érintett szervezetek riasztását, a területi polgári védelmi szervezetek létrehozását, a megelőzés, védekezés, helyreállítás során ellátandó feladatokat, a lakosság alapvető ellátását, valamint a távolsági védelem tartalmát, az azzal kapcsolatos feladatokat.

Megyei, fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóságok

A hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szintjén működik a Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (fővárosban a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság).⁷

Ezek illetékességi területe megegyezik az adott megye közigazgatási területével, így például Zala megye területén a Zala Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság látja el a katasztrófavédelmi tevékenységet, feladatokat.

A megyei igazgatóság élén az igazgató áll. Az igazgatóságok feladat- és hatásköre megegyezik, eltérés a feladatok jellege és tartalma területén mutatkozik meg, hiszen azt befolyásolja a földrajzi elhelyezkedés, a lakosság szám, kritikus infrastruktúra stb.

A megyei, fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóság tevékenysége kiterjed az alábbiakra:⁸

- Iparbiztonsági, tűzvédelmi, polgári védelmi hatósági, szakhatósági jogköröket gyakorol, gondoskodik az iparbiztonsági, tűzvédelmi és műszaki mentési, polgári védelmi, valamint a katasztrófavédelmi feladatok végrehajtásáról, szakmai követelményeiről, irányítja és ellenőrzi az alárendelt szervek szakmai munkáját és tevékenységét.
- Veszélyhelyzetek megelőzése érdekében összehangolja a többi részt vevő hatóság tevékenységét, közreműködik a katasztrófák várható következményeinek megelőzésére és elhárítására vonatkozó nemzeti tervezésben.
- Kiemelt hatásköröket gyakorol a kritikus infrastruktúra beazonosításában, felügyeletében, a polgári veszélyhelyzeti tervezésben, a védelmi igazgatásban, több társhatóság bevonásával együttes ellenőrzéseket szervez.
- Szabályozza, irányítja és felügyeli a megyei tűzvédelmi rendszert.
- Az alárendelt hivatásos szervezeti egységei útján végzi a tűzoltást, a műszaki mentést, a lakosság védelmét, tájékoztatását és riasztását.
- Irányítja az önkormányzati, a létesítményi tűzoltóságok, valamint az önkéntes tűzoltó egyesületek részvételét a tűzoltásban, műszaki mentésben, megyei

⁶ 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól, 57. § (2) bek.

⁷ 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról, 1. melléklet a) pont.

⁸ A katasztrófavédelem területi szervének feladat- és tevékenységi körével kapcsolatos részek a Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Szervezeti és Működési Szabályzata alapján készültek. Ezek a részek általánosíthatók valamennyi katasztrófavédelmi igazgatóságra.

szinten műveletirányítási tevékenységet végez, ellátja e szervezetek szakmai felügyeletét és ellenőrzését.

- A nem rendszeres hulladékszállítás és kéményseprőipari közszolgáltatás biztosítása érdekében végzi a közérdekű szolgáltató kijelölésére vonatkozó hatósági feladatokat, valamint a szükségellátás megszervezésével és elvégzésével kapcsolatos tevékenységet.
- Fenntart és működtet távközlési, műveletirányítási, informatikai, valamint mérő-, érzékelő, lakosságriasztó-rendszereket.
- Szakmai irányítási jogköre van a katasztrófák elleni védekezéssel összefüggésben a polgármester által kijelölt közbiztonsági referensek feladatellátása, felkészítése, képzése tekintetében, továbbá a lakosság felkészítése, riasztása és veszélyhelyzeti tájékoztatása tekintetében.
- Feladatainak ellátása során együttműködik a rendvédelmi szervekkel, a Magyar Honvédséggel, egyéb más állami és önkormányzati szervekkel, a társadalmi és gazdálkodó-szervezetekkel, az állampolgárokkal, civil- és karitatív szervezetekkel, oktatási, tudományos intézményekkel, valamint a külföldi és nemzetközi katasztrófavédelmi szervekkel és szervezetekkel.

A megyei, fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóságok feladatköre szerteágazó, hatáskörük – nyilvánvalóan – szűkebb, mint az országos szervé (BM OKF), hiszen kizárólag a területi katasztrófavédelmi feladatok megszervezése és irányítása tartozik feladatkörükbe.

A megyei, fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóság feladatkörébe többek között az alábbiak tartoznak:

- Javaslatokat és terveket dolgoz ki a katasztrófavédelmi tevékenységre, illetőleg a hivatásos katasztrófavédelmi szervek fejlesztésére; közreműködik a katasztrófavédelemmel összefüggő tervezési, szervezési, felkészítési szakmai követelmények kidolgozásában.
- Ellátja a megyei, fővárosi katasztrófavédelmi képzések irányítását, meghatározza a hivatásos állomány képzési és továbbképzési témaköreit, a képzés tartalmát, ellátja a katasztrófavédelmi igazgatóság által szervezett képzések szakmai felügyeletét.
- Jogszabály keretei között, jogosult a kártalanítási és a kártérítési eljárás lefolytatására és a kártalanítás és a kártérítés összegének megállapítására.
- Kapcsolatot tart a területi informatikai és távközlési szolgáltatókkal, valamint a közösségi és a helyi médiaszolgáltatókkal.
- Kijelöli a megyei, fővárosi védelmi bizottságok operatív munkaszervének (Operatív Törzs/Katasztrófavédelmi Munkacsoport) vezetőjét.

Irányítási és koordinációs tevékenységi körben a katasztrófavédelem területi szerve:

- Ellátja a különleges jogrendben és az azt megelőző helyzetekben a számára meghatározott feladatokat, megállapítja a katasztrófaveszély tényét és a katasztrófavédelmi feladatok ellátása keretében – a BM OKF főigazgató által előzetesen jóváhagyott területi veszélyelhárítási terv alapján – azonnal intézkedik az emberi élet, a létfenntartáshoz szükséges anyagi javak, a kritikus infrastruktúrák védelme,

a lakosság alapvető ellátásának biztosítása, valamint a katasztrófa következményeinek lehető legkisebbre csökkentése érdekében, ezekről a megtett intézkedésekről haladéktalanul tájékoztatja a BM OKF főigazgatót.

- Gondoskodik katasztrófaveszély idején, valamint kihirdetett veszélyhelyzetben a végrehajtandó katasztrófavédelmi feladatok dokumentációjáról, felügyeli a területi, települési és munkahelyi veszélyelhárítási tervek elkészítését, gondoskodik a veszélyelhárítási tervek naprakészen tartásáról; gyűjti és feldolgozza a veszélyhelyzetek kezelésével kapcsolatos információkat, jelentéseket állít össze, javaslatokat tesz döntésekre, tájékoztatja az együttműködő szervezeteket, szervezeteket, kijelöli veszélyhelyzetben a településen a helyi katasztrófavédelmi tevékenység irányítására jogosult személyt.
- Elrendeli a területi polgári védelmi szervezetek riasztását, készenlétbe helyezését és alkalmazását.
- Közreműködik a települések valós kockázatokon alapuló katasztrófavédelmi osztályba sorolásában, figyelemmel kíséri a jogszabályban meghatározott elégséges védelmi szint biztosítását; felelős a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló 2011. évi CXIII. törvényből eredő – fegyveres összeütközések időszakában szükséges – *polgári védelmi feladatok* megyei, fővárosi szintű végrehajtásáért, közreműködik a megye, főváros polgári veszélyhelyzeti tervezési feladatainak koordinálásában, a nemzetgazdaságot érintő gazdaságmozgósítási és a védelmi igazgatási feladatok tervezésében.
- Gondoskodik a területi polgári védelmi és speciális mentőszervezet létrehozásáról, a polgári védelmi erők alkalmazása esetén koordinálja a védekezési tevékenységet.
- Javaslatot tesz a hivatásos tűzoltó parancsnokság, katasztrófavédelmi őrs létrehozására, megszüntetésére; irányítja a katasztrófavédelem tűzoltó egységeinek a tűzoltási és műszaki mentési feladatait, az ezzel kapcsolatos felkészítést, jelentéstételt.
- Indokolt esetben kezdeményezi az erdészeti hatóságnál a tűzgyújtási tilalom elrendelését.
- Rendszeres időközönként tájékoztatja a megyei, fővárosi közgyűlést, megyei, fővárosi védelmi bizottságot a megye katasztrófa-, tűz- és polgári védelmi helyzetéről, a hivatásos tűzoltó-parancsnokságok, önkormányzati és létesítményi tűzoltóságok, önkéntes tűzoltóegyesületek tűzvédelmi, valamint tűzoltási és műszaki mentési tevékenységéről, továbbá a katasztrófa- és polgári védelmi szervezetek megalakításának helyzetéről.

A megyei, fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóságok önállóan gazdálkodó állami szervezetek, ebből fakadó feladataik az alábbiak:

- A katasztrófavédelmi igazgatóság éves költségvetésében biztosított előirányzatok mértékéig szerződéseket köthet és kötelezettségeket vállalhat.
- Biztosítja a költségvetési előirányzatok teljesítését, irányítja a teljes megye gazdálkodását, biztosítja annak működési feltételeit.

- Koordinálja az önkormányzati tűzoltóságok költségvetési tervezésével és a gazdálkodás ellenőrzésével kapcsolatos feladatokat.
- Gondoskodik megyei, fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóság és az alárendelt szervek műszaki, ruházati, informatikai eszközökkel történő ellátásáról, szükség szerint kezdeményezi a rendszeresítési eljárásba bevonandó eszközök körét, felterjeszti a rendszeresítéshez szükséges okmányokat.
- A hatályos jogszabályi keretek között meghatározza az irányítása alá tartozó szervezetek pénzügyi-gazdasági irányításának rendjét.

A helyi szintű védelmi igazgatás elemei

Helyi védelmi bizottságok

Veszélyhelyzet, és a többi különleges jogrendi állapot esetén a katasztrófavédelmi feladatok megszervezéséért és koordinálásáért – illetékességi területének, a járásnak (fővárosi kerületnek) megfelelően – a Helyi Védelmi Bizottság a felelős, amelynek vezetése az elnök feladata.⁹ Ezt a hatáskört a megyei, fővárosi kormányhivatal járási/fővárosi kerületi hivatalának vezetője látja el. A megyei, fővárosi védelmi bizottságok szervezeti felépítéséhez hasonlóan a bizottság elnökének szintén két szakmai helyettese van: egy a katasztrófavédelmi igazgatóság részéről kijelölt személy, és egy, a Magyar Honvédség állományából vezényelt tényleges állományú katona. A tagok a rendvédelmi szervek helyi védelmi bizottság területe szerinti illetékes vezetői, a megyei vagy fővárosi kormányhivatal képviselője, a katonai igazgatási szerv képviselője.

Feladatai – csak úgy, mint a Megyei Védelmi Bizottságnak – a megelőzés, a védekezés és a helyreállítás időszakaira terjednek ki.¹⁰

- Az illetékességi területén összehangolja a katasztrófák elleni védekezésben közreműködő szervek katasztrófavédelemmel kapcsolatos feladatainak ellátását és az arra való felkészülést.
- Működési területén irányítja a védekezésben részt vevő szervek, szervezetek tevékenységét (ez az irányítási és utasítási jogkör nem terjed ki a megyei közgyűlés elnökére és a főpolgármesterre).
- Utasíthatja a védekezés irányítása során a védekezésben részt vevő szervezetek vezetőit a hatáskörükbe tartozó intézkedések megtételére.
- Intézkedik a védekezéshez igénybe vehető állomány és eszközök átcsoportosításáról és bevonásáról.

A hivatásos katasztrófavédelmi szerv területi szerve – a megyei, fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóság – a helyi önkormányzati választási ciklusonként legalább egyszer katasztrófavédelmi felkészítésben részesíti a helyi védelmi bizottság elnökét.¹¹

⁹ Ezeket a feladatokat a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról szóló 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése határozza meg. Ezek szorosan kapcsolódnak a Helyi Védelmi Bizottság tevékenységi köréhez.

¹⁰ 2011. évi CXXVIII. törvény 12. § (2), 14. § (1) bek.

¹¹ 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól, 58. § (1) bek.

A felkészítés során az elnök megismerkedik a védekezésben részt vevők irányításával, a települési polgári védelmi szervezetek alkalmazásának szabályaival, a lakosság alapvető ellátásával, a lakosság tájékoztatásával és riasztásával, valamint a távolsági védelem ismereteivel.

Katasztrófavédelmi kirendeltségek

A hivatásos katasztrófavédelmi szerv helyi szintjén működnek a katasztrófavédelmi kirendeltségek, amelyekből 65 található a megyei, fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóságok alárendeltségében.¹²

A katasztrófavédelmi kirendeltség élén a kirendeltség-vezető áll. A kirendeltségek feladatkörét meghatározzák az illetékességi területük specifikumai, például az ott található ipari létesítmények száma.

A katasztrófavédelmi kirendeltség általános feladat-és tevékenységi köre:¹³

- Az irányítása alá tartozó hivatásos tűzoltó-parancsnokságok munkájának irányítása és koordinálása, folyamatos tájékoztatása és beszámoltatása.
- A feladatkörébe tartozó ügyekben előterjesztések kidolgozása, továbbá az egy-egy végrehajtás érdekében szükséges intézkedések megtétele.
- Helyi szintű fejlesztési koncepciók kidolgozása, belső normák kiadásának, módosításának, visszavonásának kezdeményezése.
- A szakmai felkészültség színvonala folyamatos szinten tartásának, emelkedésének biztosítása.
- A hivatásos tűzoltó-parancsnokság szakmai tevékenységének irányítása.
- Feladatkörében, illetve felhatalmazás alapján együttműködés szervezése, fenntartása és fejlesztése a helyi állami, önkormányzati és társadalmi szervezetekkel.
- A katasztrófavédelmi megbízottakon keresztül a települési közbiztonsági referensek szakmai munkájának segítése, rendszeres képzésük megszervezése.
- Szakmai segítség nyújtása a katasztrófavédelmi kirendeltség illetékességi területén működő helyi védelmi bizottság munkájához, felkérésre előterjesztéseket, beszámolókat készít annak üléseire.
- Köteles vonulni a meghatározott állomány a részére előírt káresethez, illetve minden olyan eseményhez, amire a megyei, fővárosi katasztrófavédelmi igazgató, vagy az igazgató-helyettes közvetlenül utasítja.

A katasztrófavédelem állami funkció, így annak feladataiban nem csak államigazgatási, de a közigazgatás másik ágát képező önkormányzati szervek is részt vesznek. Önkormányzati szinten is működik a katasztrófavédelmi rendszer, hiszen a települések érdeke is, hogy a különleges jogrendi állapotokra – különös tekintettel

¹² 234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet, 1. melléklet c) pont.

¹³ A katasztrófavédelmi kirendeltségek feladataival és tevékenységeivel kapcsolatos felsorolás a Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Szervezeti és Működési Szabályzata alapján készült. Ez a rész nagyon általánosan fogalmazza meg ezeket, hiszen a kirendeltségek – mivel jóval kisebb területet foglalnak magukba – sokkal specifikusabbak a végrehajtás szempontjából.

a veszélyhelyzetre – jó fel tudjanak készülni, a már kialakult helyzetet megfelelően tudják kezelni, tudják, kinek mi a szerepe a katasztrófák elleni védekezés különböző időszakaiban: megelőzés, védekezés és helyreállítás.

Ezek elősegítése érdekében a megyei, fővárosi katasztrófavédelmi igazgatóságok évente legalább egyszer katasztrófavédelmi felkészítésben részesítik az I. katasztrófavédelmi osztályba sorolt települések polgármestereit és jegyzőit, kétévente a II. katasztrófavédelmi osztályba sorolt települések polgármestereit és jegyzőit, illetve önkormányzati választási ciklusonként legalább egyszer a III. katasztrófavédelmi osztályba sorolt települések polgármestereit és jegyzőit.¹⁴ A felkészítéseknek ki kell térniük a helyi kockázati tényezőkre, a veszélyelhárítási tervezésre, a katasztrófavédelmi irányítási rendszerre, a települési polgári védelmi szervezetek alkalmazásának szabályaira, a lakosság tájékoztatási és riasztási rendszerére.

Budapesten a főpolgármester felkészítéséről a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság gondoskodik, kétévente tart számára felkészítést, amely során kitér a főváros katasztrófa-veszélyeztetettségére, a veszélyelhárítási tervezésre, a felkészülésre és megelőzésre, valamint a katasztrófák elleni védekezés szervezetrendszerére.¹⁵

Összességében tehát megállapítható, hogy a katasztrófavédelem területi (megyei, fővárosi) és helyi (járás, települési) szervezetrendszere azonos elvek szerint kiépülő, központilag szervezett rendszer, amelyben a hivatásos katasztrófavédelmi szerveken túl megtalálhatjuk a közigazgatás államigazgatási és önkormányzati szereplőit is. A rendszer irányításában feladat- és hatáskörrel rendelkezők felkészítése és rendszeres továbbképzése központilag szervezett, ennek hatékonyságát az elmúlt évek katasztrófa-megelőzési és védekezési feladatainak hatékonysága bizonyította.

Jogi források

Magyarország Alaptörvénye

2011. évi CXIII. törvény a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről

2011. évi CXXXVIII. törvény a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról

234/2011. (XI. 10.) Korm. rendelet a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény végrehajtásáról

62/2011. (XII. 29.) BM rendelet a katasztrófák elleni védekezés egyes szabályairól

Pest Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Szervezeti és Működési Szabályzata

1/2013. (IV. 24.) BM OKF utasítása a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság Szervezeti és Működési Szabályzatának kiadásáról

¹⁴ 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet, 60. §.

¹⁵ 62/2011. (XII. 29.) BM rendelet, 59. §.